

Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter

Innehåll

Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter	1
Syfte och omfattning.....	1
Bakgrund.....	1
Kontaktuppgifter Vårdhygien.....	2
Ordinarie städrutiner.....	2
Särskilda städrutiner.....	3
Nivå 1.....	3
Nivå 2.....	3
Daglig städning	3
Slutdesinfektion med Klorin®.....	4
Dokumenthistorik.....	5
Bilaga 1 - checklista för slutstädning i två steg.....	7
Slutstädning i två steg.....	7

Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver städrutiner som syftar till att hindra smittspridning i vården. Gäller för Region Uppsalas vårdförvaltningar, privata vårdgivare samt kommunal vård och omsorg. Vårdtagare används som gemensamt begrepp för patienter och brukare. Rutinerna gäller för samtliga vårdnivåer

Bakgrund

Vid förekomst av vissa smittämnen kan det krävas särskilda rutiner för rengöring och desinfektion av ytor. I detta dokument beskrivs de rutiner som kan vara aktuella ur ett vårdhygieniskt perspektiv. Vilka rutiner som ska användas är beroende av smittämne och eventuell förekomst av riskfaktorer. Se vägledning i styrande dokument för respektive smittämne.

Vid beställning av slutstädning/slutrengöring från städleverantör ansvarar verksamheten för att informera städleverantören om det finns anledning till slutdesinfektion (smittstädning) samt för att informera om vilken smitta det gäller och vilka rutiner som gäller för smittämnet.

Kontaktuppgifter Vårdhygien

Telefonnummer vardagar kl. 08.00 - 16.00: 018-611 39 02.

Funktionsbrevlåda: vardhygien@akademiska.se.

Vårdhygiens hemsida: [Vårdhygien \(akademiska.se\)](http://Vardhygien.akademiska.se).

Ordinarie städrutiner

Se Vårdhandbokens avsnitt om [städning och rengöring, Vårdhandboken.se](http://stadning.och.rengoring.vardhandboken.se) och [Städning i vårdlokaler, Svensk Förening för Vårdhygien.se](http://stadning.i.vardlokaler.svenskforeningforvardhygien.se) för information om städmetoder och grundläggande städprinciper med mera.

Rutiner för städning och desinfektion av ytor inom Region Uppsala anges här:

- [Intranätet: Lokalvård, Region Uppsala.se](http://Intranetet.Lokalvard.RegionUppsala.se).
- [Städhandbok för Region Uppsala, Region Uppsala.se \(pdf\)](http://Stadhandbok.för.RegionUppsala.RegionUppsala.se.pdf).
- [Regelmässig städning, Region Uppsala.se \(pdf\)](http://Regelmässig.städning.RegionUppsala.se.pdf).

Hjälpmedel och utrustning, tex britsar, skötbord, stetoskop och stasband rengörs och desinfekteras mellan varje patient.

Leksaker som används vid diagnostik och behandling ska tåla rengöring och desinfektion. Detta ska ske mellan varje patient och lokala rutiner ska finnas. I övrigt rekommenderas inte leksaker, böcker, tidningar och dylikt. Undantag är personbundna leksaker och liknande som tas hem efter vårdtillfället.

I väntrum, dagrum och liknande lokaler rengörs möbler och golv dagligen. För Region Uppsalas vårdlokaler ingår det i den upphandlade städningen.

Operationsrum rengörs och desinfekteras mellan varje patient, [Operationsrum, Vårdhandboken.se](http://Operationsrum.Vardhandboken.se).

För rekommenderad städfrekvens av olika typer av förråd, se [Städning i vårdlokaler, Svensk Förening för Vårdhygien.se \(pdf\)](http://Städning.i.vardlokaler.Svenskforeningforvardhygien.se.pdf). Gällande städning, rengöring och desinfektion av ytor i förråd med sterilt material, se SIS-TR 57:2020.

Inom kommunal vård och omsorg rekommenderas separat dammsugare och städutrustning för varje vådrum och lägenhet. Centraldammsugare kan förekomma och då ska varje vådrum och lägenhet ha egen slang och munstycke.

Särskilda städrutiner

Nivå 1

På mottagningar rengörs och desinfekteras hjälpmedel och utrustning, till exempel britsar, skötbord, stetoskop, stasband och leksaker mellan varje patient enligt ordinarie rutin.

Operationsrum rengörs och desinfekteras enligt ordinarie rutiner mellan varje patient, [Operationsrum, Vårdhandboken.se](#).

Daglig städning

Utöver ordinarie städrutiner ska tagställen i vådrum, lägenhet och hygienutrymme dagligen torkas flödigt med alkoholbaserat yt-desinfektionsmedel med rengörande effekt.

För Region Uppsala se även **Patientnära städning** i [Städhandboken Region Uppsala.se \(pdf\)](#).

Slutstädning

Utöver ordinarie städrutiner ska horisontella ytor och tagställen i vådrum, lägenhet och hygienutrymme torkas flödigt med alkoholbaserat yt-desinfektionsmedel med rengörande effekt. Mekanisk bearbetning är viktigt för att uppnå rengöring och desinfektion.

Golv rengörs med rengöringsmedel och vatten.

För Region Uppsala se även **Slutrengöring** och **Slutdesinfektion** i [Städhandboken, Region Uppsala.se \(pdf\)](#).

Nivå 2

På mottagningar rengörs och desinfekteras hjälpmedel och utrustning, exempel britsar, skötbord, stetoskop, stasband och leksaker mellan varje patient enligt ordinarie rutin.

Operationsrum rengörs och desinfekteras enligt ordinarie rutiner mellan varje patient, [Operationsrum, Vårdhandboken.se](#).

Daglig städning

Utöver ordinarie städrutiner ska tagställen i vådrum, lägenhet och hygienutrymme dagligen torkas flödigt med alkoholbaserat yt-desinfektionsmedel med rengörande effekt.

I vådrum för flera vårdtagare torkas tagställen två gånger dagligen.

För Region Uppsala se även **Patientnära städning** i [Städhandboken, Region Uppsala.se \(pdf\)](#).

Slutstädning

Slutstädning sker i två steg.

För Region Uppsala se även **Slutrengöring** och **Slutdesinfektion** i [Städhandboken Region Uppsala.se \(pdf\)](#).

Steg 1: Städa och rengör ytor, utrustning och föremål med rengöringsmedel och vatten. Det är viktigt med noggrann mekanisk bearbetning för att uppnå rengöring.

Steg 2: Desinfektera tagställen, utrustning och föremål som rengjorts i steg 1. Alkoholbaserat yt-desinfektionsmedel med rengörande effekt rekommenderas till desinfektion av mindre ytor och föremål. Virkon® rekommenderas vid desinfektion av stora ytor för att undvika problem med alkoholångor.

Golv rengörs med rengöringsmedel och vatten.

Använd gärna checklista för slutstädning i bilaga 1.

Slutdesinfektion med Klorin®

I vissa fall kan slutstädning behöva kompletteras med desinfektion med Klorin®, se styrande dokument för respektive smittämne för vägledning. Slutdesinfektion med Klorin® sker efter att övrig slutstädning är utförd och ytorna torkat. Vid oklarheter kontakta vårdhygien för stöd.

Medel

Klorin® används i spädning 1:5, det vill säga 1 del Klorin® och 4 delar vatten med maximal temperatur 40° C.

Klorin® får inte blandas med rengöringsmedel eller andra kemikalier på grund av risk för utveckling av toxiska gaser. Rinnande vatten och ögondusch måste finnas tillgänglig vid beredning av lösningen. Använd skyddshandskar av nitril och skyddsglasögon och tvätta händerna efter avslutad beredning. Se även säkerhetsdatablad för Klorin®.

Överbliven brukslösning hålls ut i avloppet (spoldesinfektorn). Använda klorindukar läggs i soppåse som knyts ihop och kasseras som brännbart avfall.

Desinfektionsservetter med Klorin®

Som alternativ till att späda en klorinlösning enligt ovan så kan upphandlade förfuktade desinfektionsservetter med Klorin® användas.

Metod

Använd engångsdukar. Dukar som använts får aldrig doppas i klorinlösningen för att återfuktas. För att uppnå desinfektion med Klorin® krävs det att ytan bearbetas mekaniskt med våt torkduk. Klorin® har en inverknings tid på 10 minuter. Låt lösningen torka. Eftertorkning är normalt sett ej nödvändig.

Var observant på att Klorin® kan reagera med vissa metaller. I sådant fall bör ytan fortsättningsvis ej desinfekteras med Klorin®.

Skyddsutrustning vid desinfektion

Tillämpa basala hygienrutiner, använd skyddshandskar av nitril och skyddskläder. Använd skyddsglasögon eller visir vid risk för stänk. Tvätta händerna efter avslutad desinfektion.

Sängen

Kuddar och madrass med avtorkningsbara överdrag torkas endast med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt. Överdragen tål inte Klorin®. Tvättbara överdrag tvättas i tvättmaskin enligt anvisningar på överdragen, dock i minst 60 grader. Specialmadrasser rengörs och desinfekteras enligt tillverkarens anvisningar.

Vårdtagarna ytor

Sängbord, sängpanel, lampa och säng desinfekteras med Klorin®. Handtag och knappar som vårdtagaren haft kontakt med desinfekteras med Klorin®.

Hygienrum

Toalettstol, tvättställ, spolknapp, duschhandtag, lysknapp, dörrhandtag, kranar och toalettpappershållare desinfekteras med Klorin®.

Toaletsits rengörs och desinfekteras med fördel i spoldesinfektor. Om detta ej är möjligt så desinfekteras den med Klorin®

Golv

Golv behöver vanligtvis inte desinfekteras med Klorin®.

Dokumenthistorik

Författare:

Vårdhygien: Fredrik Idving, Jakob Morén, Oskar Sjögren

Datum:

2023-02-02 Nytt dokument.

2023-02-21 Fredrik Idving. Anna Gustafsson, Ingrid Isaksson: Förtydligat gällande mottagningar och operation.

2023-03-02 Fredrik Idving. Anna Gustafsson, Ingrid Isaksson: Förtydligat gällande ordinarie rutiner för väntrum och möbler.

2023-05-03 Oskar Sjögren. Under ordinarie städrutiner läggs hänvisning till om städning i olika typer av förråd.

2023-06-22 Emma Leijonqvist. Tillgänglighetsanpassat dokument.

2023-10-17 Fredrik Idving. Oskar Sjögren. Lagt till skrivning om leksaker under ordinarie städrutiner.

Bilaga 1 - checklista för slutstädning i två steg

Tillämpa basala hygienrutiner. Byt skyddshandskar och torkdukar ofta för att inte återsmutsa rengjorda ytor och föremål. Använd torkduk får inte åter doppas i rengöringslösningen. Rengör med noggrann mekanisk bearbetning.

Slutstädning i två steg

Gör så här:

- Steg 1: Rengöring med vatten och rengöringsmedel.
- Steg 2: Desinfektion med alkoholbaserat yt-desinfektionsmedel med rengörande effekt. Vid desinfektion av större ytor är Virkon® ett alternativ för att undvika alkoholångor.

Rengör vårdrum och möbler

Gör så här:

- Kassera engångsmaterial som kan vara kontaminerat. Gäller även material i förrum och sluss.
- Både använda och oanvända textilier skickas på tvätt.
- Rengör handtag, strömbrytare, stolar, fjärrkontroller och liknande.

Byt skyddshandskar!

Rengör vårdtagarna nära ytor och sängen

Gör så här:

- Rengör sängbord, säng- och väggpanel och lampa.
- Rengör säng och sänggrindar.
- Kuddar och madrass med avtorkningsbara överdrag rengörs och desinfekteras. Tvättbara överdrag tvättas i tvättmaskin enligt anvisningar på överdragen, dock i minst 60 grader. Specialmadrasser rengörs och desinfekteras enligt tillverkarens anvisningar. Kuddar utan överdrag skickas på tvätt.
- Förorenade kuddar och madrasser som inte går att rengöra kasseras.

Byt skyddshandskar!

Flergångsartiklar, utrustning, hjälpmedel

Gör så här:

- Flergångsartiklar rengörs bäst i disk- eller spoldesinfektor. Är detta inte möjligt, använd mekanisk rengöring och kemisk desinfektion.
- All utrustning (infusionspumpar, stetoskop, blodtrycksmanschett, lift, gåbord mm) rengörs.
- Förorenade flergångsartiklar, utrustning och hjälpmedel som är omöjliga att rengöra och desinfektera kasseras.
- Disk sänds till centralkök eller diskas i avdelningens köksdiskmaskin.
- Avfall slängs i säck på vårdrummet och hanteras som hushållsavfall.
- Rengör papperskorgar och säckhållare.

Byt skyddshandskar!

Rengör toaletten

Gör så här:

- Rengör handtag, kranar, tvättställ ut- och invändigt, avställningshylla, larm och strömbrytare.
- Rengör hållare till tvål- och handspriftförpackningar.

Byt skyddshandskar!

- Rengör hållare till toalettpapper, handikappstöd, duschhandtag.
- Rengör spolknapp och toalettstol utvändigt.
- Rengör vägg bakom toalettstol.
- Rengör toalettstolens lock, sittring in- och utsida, toalettstolen invändigt, kasta toalettborsten.

Byt skyddshandskar!

Rengör golv

Gör så här:

Samtliga golv rengörs, vådrummet först och toaletten sist. Använd engångsmopp.

Byt skyddshandskar!

Avslutande desinfektion

Gör så här:

Avsluta med att torka flödigt vårdtagarna ytor, tagställen, flergångsmaterial, utrustning, hjälpmedel, handtag, kranar och toaletsits med yt-desinfektionsmedel.

Byt skyddshandskar!

Kontaktytor, städutrustning, skyddsutrustning och arbetskläder

Gör så här:

Städutrustningen rengörs och desinfekteras efter användning.

Tvätta och desinfektera händerna.

Byt eventuellt arbetskläder.